

Sport- en Beweegakkoord Rheden en Rozendaal 2020-2022

Méér inwoners in Rheden en Rozendaal een leven lang
laten genieten van sport en bewegen!

Inhoud

1 Aftrap Sport- en Bewegakkoord Rheden en Rozendaal

2 Rheden en Rozendaal: Groene gemeenten met volop sportieve mogelijkheden

3 De thema's, het proces en de rode draad

4 Uitwerking per thema

1. Een leven lang met plezier sporten en bewegen

Aantrekkelijk sportaanbod voor jongeren (12-18 jaar)

Vitaal ouder worden (65+)

Het jonge kind in beweging (0-4 jaar)

2. Toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders

5 Teamwork: Het akkoord als start van een beweging

6 Financiering

7 Supporters van het eerste uur

Bijlage: De kerngroep stelt zich voor

Colofon

[Pagina met quotes van deelnemers nog toevoegen! NB: Wie wie een quote wil leveren meegeven, kan deze aangeven in het retourformulier bij de ondertekening van dit akkoord]

1. Aftrap Sport- en Beweegakkoord Rheden en Rozendaal

Meer mensen een leven lang laten genieten van sport en bewegen in Rheden en Rozendaal!

Dát is het hoofddoel van het Sport- en Beweegakkoord in Rheden en Rozendaal. Een akkoord dat bestaat uit ideeën van en voor inwoners van alle kernen binnen de gemeenten: De Steeg, Dieren, Ellecom, Rheden, Laag Soeren, Spankeren en Velp, Rozendaal en de buurtschappen Terlet en Imbosch. Met deze ideeën denken de ondertekenaars van dit akkoord hier een belangrijke bijdrage aan te leveren.

Waarom een akkoord nodig is? Er zijn inderdaad veel sportverenigingen, volop sport- en beweegaanbieders en Rheden en Rozendaal zijn omringd door prachtige natuur die uitnodigt tot sporten en bewegen. Tegelijkertijd zijn er zorgen en wensen. De motorische vaardigheden van kinderen nemen in snel tempo af. Er zijn groepen mensen die nooit

sporten of die afhaken, zoals jongeren en ouderen, omdat het aanbod niet meer bij hun wensen en behoeften aansluit. Daar komt bij dat het aantal ouderen in de Rheden en Rozendaal in rap tempo toeneemt.

Sportaccommodaties staan vaak overdag leeg. En de sportvereniging komt steeds meer onder druk te staan door minder leden en vrijwilligers.

Daarom maken vrijwel alle gemeenten in 2020 een sport- en beweegakkoord. Voor en door inwoners. Om te bereiken dat iedereen, écht iedereen, plezier in sport en bewegen kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang. Als

sporter, vrijwilliger of toeschouwer. In de gemeenten Rheden en Rozendaal is het initiatief voor het akkoord genomen door Sport- en Healthclub De Cirkel, Tennisvereniging

Beekhuizen, Aeres VMBO, Stichting Gym & Turnen Arnhem/Velp en de gemeenten Rheden en Rozendaal.

Een onafhankelijke sportformateur, Nanette Hagedoorn, heeft het proces begeleid om te komen tot dit gezamenlijke actieplan. Na ondertekening zijn er financiële middelen vanuit het ministerie van VWS ter beschikking om (een deel van) de plannen uit te voeren. Ook is er vanuit NOC*NSF deskundige begeleiding voor sportaanbieders beschikbaar en zijn er aanvullende mogelijkheden voor scholing en deskundigheidsbevordering.

De ideeën in dit plan zijn groot en klein door elkaar, soms met al enthousiaste partijen erbij genoemd die staan te popelen om te beginnen en soms met een verwijzing naar een partij die dit zou mogen oppakken. Let wel, alleen de ideeën waar mensen straks samen de schouders onder zetten, komen tot uitvoering. Een kerngroep met ambassadeurs zal samen met de gemeente en het sportbedrijf het proces begeleiden om van ideeën tot concrete uitvoering te komen.

Dit is een levend en dynamisch akkoord, dus als iemand op een later tijdstip wil aanhaken, voel je altijd welkom. De ideeën zijn de eerste aanzet om van start te gaan. In 2021 zal de tussenstand worden opgemaakt. Misschien blijken sommige ideeën niet haalbaar of betaalbaar, misschien is er ruimte voor meer ideeën. De bedoeling is in ieder geval om samen bestaande initiatieven te versterken en nieuwe, innovatieve ideeën te verwezenlijken, zodat nog veel meer mensen in Rheden en Rozendaal, inclusief alle kernen kunnen genieten van sport en bewegen.

Het voor de tweede bijeenkomst voor dit akkoord in half maart, maakte het coronavirus dat heel Nederland stilstond. Sporten in groepsverband was niet meer mogelijk. Inmiddels, juni 2020, wordt voorzichtig weer begonnen. Meer dan ooit is voelbaar hoe belangrijk sport en bewegen is. Voor de eigen weerbaarheid en gezondheid, maar ook voor het contact, de ontmoeting en het plezier dat ontstaat door samen sporten en bewegen.

Laten we met elkaar in Rheden en Rozendaal de handen ineen slaan om de sportverenigingen en sportondernemers te versterken en de verbinding met zorg, welzijn en onderwijs nog meer te maken. Om innovaties te stimuleren en samen te werken aan een vitaal en weerbare inwoners in Rheden en Rozendaal. Van jong tot oud. Zodat inderdaad iedereen in de gemeenten met plezier een leven lang kan sporten en bewegen.

2. Rheden en Rozendaal: Groene gemeenten met volop sportieve mogelijkheden

Rheden en Rozendaal zijn twee buurgemeenten gelegen langs Nationaal Park Veluwezoom. Het zijn beide groene gemeenten met volop sportieve mogelijkheden. De gemeenten zijn nauw verweven. Samen tellen ze zo'n 45.000 inwoners, ruim 43.000 in Rheden en zo'n 1.700 in Rozendaal.

❖ Rheden

Met 18.000 inwoners is Velp de grootste kern van de gemeente Rheden, gevolgd door Dieren, Rheden, De Steeg, Ellecom, Spankeren en Laag-Soeren. Het aantal ouderen (65++ neemt tot 2035 met maar liefst 20 procent toe. Daarmee staat Rheden op plek 23 van meest vergrijzende gemeenten van Nederland.

Sport en bewegen in Rheden

Het Nationaal Park Veluwezoom is natuurlijk een ultiem natuurgebied voor recreanten en sporters. De gemeente kent dan ook een uitgebreid netwerk van fiets- wandel- en mountainbikeroutes. Sportieve evenementen die van de prachtige omgeving gebruik maken zijn de Posbankloop, Gelre Jutberg Trail en Vael Ouwe Fietstocht.

Sport- en beweegaanbod

De gemeente Rheden telt circa 40 sportverenigingen, 5 sportscholen, 2 dansscholen en 4 zwembaden (zie afbeelding hiernaast). Eind 2020 wordt een nieuw zwembad met doelgroepenbad geopend in Velp: het Biljoenbad. Het doelgroepenbad heeft een prikkelarme omgeving, beweegbare bodem en warme temperatuur. Speciaal voor mensen met beperking, ouderen en andere doelgroepen.

Sport- en beweeggedrag

Gemiddeld gezien voldoet 52 procent van de bevolking van 19 jaar en ouder aan de [Beweegrichtlijnen](#), in Rheden is dat 51 procent. Vijftig procent van de Rhedenaren sport wekelijks en daarvan is iets meer dan de helft lid van een sportvereniging.

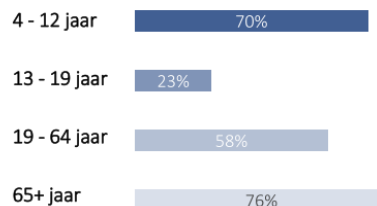
Van de kinderen haalt 70 procent de Nederlandse norm voor bewegen, maar dit keldert op de middelbare school naar 23 procent.

BEWEEGDEELNAME
RHEDEN | 2016 - 2017

Sport- en beweegbeleid

In de Rhedense [beleidsnota Sport & Bewegen 2019-2026](#) is het ambitieuze doel gesteld dat in 2026 75 procent van de inwoners deelneemt aan sport en bewegen. Om dit te bereiken stimuleert de gemeente sport en bewegen onder verschillende doelgroepen (jeugd, senioren en kwetsbare groepen), houdt sport- en beweegvoorzieningen op peil en draagt bij aan de vitaliteit van sportaanbieders.

❖ Rozendaal

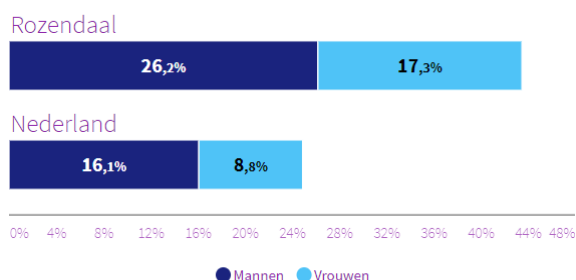
De Gelderse gemeente Rozendaal is met 1.700 inwoners de kleinste gemeente op het vasteland. Rozendaal ligt ten noordoosten van Arnhem, aan de zuidelijke Veluwezoom. De bebouwde kom grenst direct aan de gemeente Arnhem en de kern Velp.

De gemeente wordt gevormd door de kern Rozendaal en twee buurtschappen in het Nationaal Park Veluwezoom (Terlet en Imbosch). Het grootste gedeelte van het grondgebied bestaat uit bos en heide. Het natuurgebied is voor voetgangers en fietsers goed toegankelijk en door het natuurgebied lopen enkele goed bewegwijzerde fietsroutes.

Inwoners maken vaak gebruik van voorzieningen in Arnhem en Velp. De gemeente huisvest twee scholen: een voor primair onderwijs en een voor voortgezet onderwijs. Ook kinderen uit naburige gemeenten bezoeken deze scholen, vooral uit Velp en Arnhem.

Sport en bewegen

Personen aangesloten bij sportvereniging

Inwoners uit Rozendaal sporten relatief veel. Gemiddeld gezien voldoet 52 procent van de bevolking aan de Beweegrichtlijnen. In Rozendaal is dat 53 procent. 62 procent van de inwoners sport wekelijks. Relatief veel inwoners zijn lid van een sportvereniging: 43 procent, ten opzichte van 25 procent landelijk.

NOC NSF | 2018

Sportvoorzieningen

De gemeente herbergt drie voetbalverenigingen en een hengelsportvereniging. Twee keer per jaar vindt er een veldloop plaats, georganiseerd door 'De Bedriegertjeslopers'.

Niet-sporters

37,9% Rozendaal
48,7% Nederland

Meerdere bronnen | 2016

Veel inwoners bewegen en sporten op individuele basis (hardlopen, wandelen, fietsen in verschillende varianten, paardrijden). Voor hen is in 2014 met hulp van de gemeente een hardloopparcours in het Rozendaalse bos uitgezet. Dit wordt nog vaak gebruikt, zowel door hardlopers, recreanten als mensen die revalideren.

Incidenteel vindt er een georganiseerde fietstocht plaats, bijvoorbeeld in 2016 in het kader van 'GiRozendaal' ter gelegenheid van de doorkomst van de Giro d'Italia door de gemeente. Andere veel beoefende sporten zoals hockey, tennis en bridge, worden in Velp of Arnhem beoefend.

De gemeente hecht veel waarde aan het benutten van haar openbare ruimte ten behoeve van sport en bewegen.

Rozendaal subsidieert enkele sportverenigingen en participeert in het regionale Uniek Sporten, voor mensen met een beperking.

Inspelen op trends en ontwikkelingen

Rheden en Rozendaal herkennen de landelijke trends van vergrijzing, individualisering, digitalisering en flexibilisering. Mensen willen zich minder vaak of minder lang binden aan één sport of vereniging. Dat vraagt om een flexibel antwoord van sportaanbieders. Er wordt ook veel meer gesport in de openbare ruimte. De natuur in beide gemeenten biedt hiervoor tal van mogelijkheden.

Individualisering zorgt ervoor dat mensen willen sporten op momenten dat het hen uitkomt. Inspelen op die behoefte vraagt om een gevarieerd en flexibel sport- en beweegaanbod. Tot slot neemt het aangepast sporten, voor mensen met een beperking, een steeds hogere vlucht. Bewegen en sporten vormt één van de manieren waarop ook zij een zinvolle invulling kunnen geven aan (een deel van) hun tijd.

Sportverenigingen merken dat vrijwilligers zich minder binden aan één club, en vaker kiezen voor kortlopende klussen. Sportverenigingen concurreren bovendien met de toenemende vraag naar vrijwilligers op andere terreinen zoals mantelzorg en buurtparticipatie.

Tegelijkertijd vraagt de sporter wel meer kwaliteit en professionaliteit van de sportaanbieder. Hoe speel je daar als aanbieder op in? Een hele uitdaging!

Moderne technologie zoals virtual reality en gaming maken nieuwe vormen van sport mogelijk die vooral bij jongeren snel aan populariteit winnen en die verenigingen ook kansen bieden. Denk aan de Pokémon Go trend waarbij jongeren door het gebruik van hun smartphone worden gestimuleerd om actief te zijn. Of een basketbalpleintje met VR code waardoor je ziet

wanneer er een trainer aanwezig is. Of denk aan apps waardoor mensen een sportmaatje kunnen vinden, hun prestaties bijhouden of gestimuleerd worden om gezond en actief te leven. Deze mogelijkheden worden in de openbare ruimte al veel toegepast maar bieden nog volop kansen voor het onderwijs of de sportvereniging.

Deze uitdagingen worden in Rheden en Rozendaal gezien, maar de antwoorden zijn niet pasklaar. Er zijn hier en daar wel al mooie vernieuwende en succesvolle initiatieven zichtbaar. Ook werd in dit proces duidelijk dat er behoefte is om meer samen te werken en gebruik te maken van elkaars netwerk, ervaring en expertise. Niet alleen tussen sportverenigingen onderling maar ook samen met maatschappelijke organisaties.

3. Het proces, de thema's en de rode draad

Hoe krijgen we meer mensen aan het sporten en bewegen in Rheden en Rozendaal? En hoe versterken we de aanbieders van sport-en beweegaanbod? Dat zijn de twee kernvragen waar dit akkoord een antwoord op wil geven.

Het is logisch om vooral te focussen op groepen die nog weinig bewegen en daar veel baat bij hebben. Vervolgens is gekeken wat er voor deze groepen al gebeurt of nog gaat gebeuren in het licht van de pas verschenen sportnota in Rheden. Waar liggen dan de kansen, wat vinden we nu echt relevant voor Rheden en Rozendaal? Waar zit energie en enthousiasme bij mensen en organisaties om aan te werken? Hoe kunnen we buiten de gebaande paden denken en wat zijn dan innovatieve ideeën?

Zo ontstonden twee hoofdthema's:

1. Een leven lang sporten en bewegen, met specifieke aandacht voor:
 - jongeren tussen 12 en 18 jaar, de leeftijd waarop het dagelijks bewegen bij jongeren snel afneemt;
 - de snel groeiende groep ouderen die de weg naar passend sport- en beweegaanbod niet altijd weet te vinden, maar wel enorm veel baat heeft bij (blijven) sporten en bewegen;
 - de allerkleinsten (0-4 jaar) voor wie bewegen cruciaal is voor een gezonde motorische ontwikkeling en waar nog weinig beweegaanbod voor is.
2. Toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders
Bij de aanbieders van sport en bewegen hanteren we een brede blik: natuurlijk zijn de sportverenigingen belangrijk, maar ook al die andere aanbieders zoals docenten Meer Bewegen voor Ouderen, hardlooptrainers, sportscholen, bootcamp aanbieders, dansscholen, yogastudio's, leefstijlcoaches en nog vele anderen. Wat hebben zij nodig om te blijven bestaan? Hoe kunnen ze slim inspelen op ontwikkelingen als individualisering, flexibilisering en digitalisering?

Het proces

Alle organisaties uit sport, onderwijs, welzijn, zorg, kinderopvang en onderwijs in Rheden en Rozendaal zijn uitgenodigd om mee te denken tijdens een live sessie (12 februari 2020) in het Aeres vmbo college over de vraag: hoe krijgen we meer mensen in Rheden en Rozendaal aan het sporten en bewegen? In kleine groepen bespraken mensen concrete ideeën met elkaar. Vermeldenswaardig is dat bij die avond ook jongeren van het Aeres college deelnamen. De opbrengst van de avond was ruim 30 ideeën.

Er waren die avond meer ideeën dan tijd om deze te bespreken. Op de een vervolgbijeenkomst zouden we daarom nog de pareltjes vissen uit de niet-besproken

ideeën. Door de Corona crisis is deze sessie omgevormd tot een online stemronde. De ideeën die hierin als beste uit de bus kwamen zijn samen met de ideeën uit de live sessie van 12 februari 2020 nogmaals aan ruim 300

betrokken inwoners en professionals voorgelegd met de vraag: wat zijn nu de beste ideeën om mee aan de slag te gaan in dit sport- en beweegakkoord?

Per thema bleven zo'n vier tot vijf ideeën over die onderwerp van gesprek waren tijdens online verdiepingssessies in mei 2020. Tijdens deze gesprekken is de haalbaarheid van ideeën besproken, hebben deelnemers hun tips, adviezen, meningen en ervaringen meegegeven en konden ze aangeven of ze straks willen meewerken aan de uitvoering.

Rode draad

Na afloop van alle sessies ontvouwde zich een rode draad. Bij alle thema's kwamen deze drie onderwerpen naar voren:

1. Overzicht bieden van sport- en beweegaanbod
2. Flexibeler inrichten van sport- en beweegaanbod
3. Verbinding en ontmoeting organiseren

1. Overzicht bieden van sport- en beweegaanbod

Er is bij veel mensen en organisaties behoefte om het sport- en beweegaanbod in beeld te hebben. Actuele informatie is de basis voor mensen om zelf een keuze te maken, voor professionals om mensen te stimuleren en voor zorgverleners om te kunnen doorverwijzen. In beeld brengen is één, daarna komt de vraag hoe mensen dit aanbod weten te vinden. Voor ouderen is een (jaarlijks) boekje met beweegaanbod wellicht passend, voor jongeren is mogelijk een online platform of een app logischer.

2. Flexibeler inrichten van sport- en beweegaanbod

Voor sport- en beweegaanbieders is het een uitdaging om hun aanbod flexibeler in te richten. Ze zien ook dat mensen meer behoefte hebben om een sport tijdelijk te doen, verschillende sporten te combineren, in de zomer een andere sport te doen als de competitie stil ligt, of überhaupt meer vrijblijvend te sporten zonder competitie. Kortom, er is behoefte aan flexibele lidmaatschappen. Ook jongeren geven dit nadrukkelijk aan. Zij willen vaak niet lid worden, maar alleen de tennisbaan gebruiken om een balletje te slaan of het voetbalveld gebruiken voor een potje met vrienden.

Flexibel inrichten van het sport- en beweegaanbod vraagt ook een flexibele *mind*. Anders denken, nieuwe mogelijkheden zien en experimenteren met andere verdienmodellen. Vanuit het sport- en beweegakkoord kunnen we professionele begeleiding bieden om dit proces te begeleiden.

3. Verbinding en ontmoeting organiseren

Verbinding tussen sportaanbieders

Het organiseren van flexibel sportaanbod wint aan kracht als sportaanbieders gezamenlijk optrekken. Dat kan bijvoorbeeld met een sport rouleer programma waarin sporters hun seizoen verlengen door in de zomer- of winterstop een andere sport te doen, of een gezamenlijk abonnement waarin sporters bij verschillende aanbieders trainingen kunnen volgen of accommodatie kunnen huren.

Specifiek werden de sport- en beweegondernemers genoemd, denk aan zzp'ers zoals docenten Meer Bewegen voor Ouderen of hardlooptrainers. Zij zouden een samenwerking met sportverenigingen kunnen aangaan. Sportverenigingen zouden hun accommodatie ter beschikking kunnen stellen (al dan niet tegen vergoeding), waardoor de vereniging een trefpunt wordt voor activiteiten en ontmoeting.

Verbinding tussen zorg en sport

Wil je meer mensen laten sporten en bewegen, dan is het belangrijk de mensen die niet of niet genoeg bewegen te vinden, én het liefst op een moment dat ze zelf ook het belang van bewegen of sporten ervaren. Dat kan zijn na revalidatie, na een bezoek aan de huisarts, na behandeling door een fysiotherapeut of bijvoorbeeld na het volgen van een gecombineerde leefstijlinterventie.

Met het overzicht aan beweeg- en sportmogelijkheden (zie hiervoor) kan een beweegcoach van het sportbedrijf de verbindende schakel zijn die adviseert over passend sport- of beweegaanbod. Het sportbedrijf ontwikkelt zich al steeds meer in deze richting en de uitgesproken behoefte vanuit zorgaanbieders aan deze verbindende rol vanuit het sportbedrijf is een bevestiging dat dit de juiste weg is.

Verbinding tussen maatschappelijke organisaties of onderwijs en sportaanbieders

Nieuw sportaanbod passend bij de trends van flexibilisering, digitalisering en individualisering kan vele vormen aannemen. Denk aan yogalessen in een zorgcentrum, een bridgeavond bij de jeu de boulesclub of een dansavond in de voetbalkantine. Of denk aan sportieve kinderopvang bij de sportvereniging. Dit aanbod vraagt samenwerking tussen organisaties. Die ontstonden ook in de gesprekken tijdens de online sessies. Zo heeft studio26 aangeboden om mee te denken met het ontwikkelen van een Challenge app samen met het Aeres vmbo college, een technologisch innovatief idee waar nog veel meer sportverenigingen en andere organisaties zich bij kunnen aansluiten.

Ontmoeting organiseren

Sport en bewegen is niet alleen gezond of leuk om te doen, het heeft een belangrijke sociale functie. Voor ouderen is plezier en ontmoeting een belangrijke reden om te (blijven) bewegen. Gezelligheid en contact staan voorop. Dit geldt ook steeds meer voor jongeren die vooral met hun eigen vrienden willen sporten. In de gesprekken werd het organiseren van meer laagdrempelige, vrijblijvende sport- en beweegactiviteiten ook genoemd als kans om meer jongeren te bereiken. Die laagdrempelige ontmoeting kan de vorm krijgen van vrijblijvende inloop beweeglessen of sporttrainingen onder deskundige begeleiding (van dans tot vechtsport en alles ertussen), meer buitensport faciliteiten, een 'Beweegchallenge' app of (wederom) een flexibel sportabonnement.

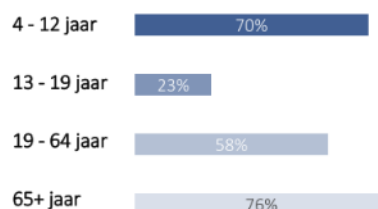
4. Uitwerking per thema

4.1 Een leven lang met plezier sport en bewegen

❖ Aantrekkelijk sport- en beweegaanbod voor jongeren (12-18)

De tendens is landelijk al jaren zichtbaar: zodra kinderen naar de middelbare school gaan, bewegen ze aanzienlijk minder. Jongeren zitten liever op hun smartphone dan dat ze zich moe maken. Maar is dat wel echt zo? Zouden jongeren wel meer bewegen als het aanbod beter aansluit op hun interesses? We besloten de uitdaging aan te gaan en met elkaar te verkennen of ander sport- en beweegaanbod jongeren wél aanzet tot sport en bewegen. En natuurlijk vroegen we het vooral de jongeren zelf.

BEWEEGDEELNAME
RHEDEN | 2016 - 2017

*Bron: Nota Sport en Bewegen, 2019-2026,
gemeente Rheden en Rozendaal*

Dit zijn de 5 ideeën die in de online verdiepingssessie 20 mei 2020 zijn besproken:

1. Tijdens gymlessen diverse sportclinics aanbieden door sportverenigingen.
2. Bewegen op recept via huisarts/fysio/psychologen.
3. Jongeren goedkoop introduceren bij een vereniging, na deelname aan een gastles op school.
4. Scholieren meer in aanraking laten komen met duursport.
5. Flexibel sportabonnement zodat jongeren kennismaken met meer sporten.

Deze ideeën zijn veelal door volwassenen bedacht. Als je het de jongeren zelf vraagt, komen ze met andere ideeën. Op het Aeres college zijn bijna 200 jongeren tussen 12 en 18 in het voorjaar van 2020 gevraagd wat zij zelf leuke en uitdagende sport- en beweegactiviteiten zouden vinden die hen uitdagen om te gaan bewegen. Uit een lange lijst van meer dan 100 ideeën bleven uiteindelijk een ruim tien uitdagende en/of innovatieve ideeën over:

- o buitenlokaal voor gym
- o meer beweegmogelijkheden in de wijk
- o fitnessstoestellen in de school
- o verplaatsbaar meubilair in de klas
- o een interactieve bal
- o een app waarbij je jezelf kan zien sporten

- de pakkertjes app
- trampolines in het lokaal
- plateaus in de aula
- beweegchallenge app
- bewegen en leren combineren
- Challenge route met sensortechnologie
- Een valkuil/schuimbak

Deze ideeën zijn meegenomen in de gesprekken tijdens de verdiepingssessie. Al met al sprongen er twee ideeën uit voor het sport- en beweegakkoord: het flexibel sportabonnement en de 'Beweegchallenge' app.

De andere vier ideeën vanuit de live sessie op 12 februari kunnen sportaanbieders versterken, maar brengen niet per se jongeren in beweging. Meer clinics op scholen is een goed idee wat scholen prima zelf met sportverenigingen kunnen regelen en wordt daarom niet verder opgenomen in dit akkoord.

Voor sportverenigingen vragen een flexibel sportabonnement en de 'Beweegchallenge' app wellicht om met een andere bril naar het huidige aanbod te kijken. Ook in de sessie over toekomstbestendige sportaanbieders klonk de roep om meer flexibele en losse activiteiten en lidmaatschappen te gaan aanbieden.

Deelnemers waren het eens over het inzicht dat jongeren meer vrijblijvend en laagdrempelig willen sporten en bewegen. Zonder verplichtingen en het liefst met eigen vrienden.

Wat motiveert jongeren?

Wat vinden jongeren leuk? Zijn de traditionele sporten wel leuk genoeg? Willen ze zich eigenlijk nog bij een sportvereniging aansluiten ook als die zijn aanbod aanpast? Wat zijn de ingrediënten die maken dat jongeren iets leuk vinden? Op het Aeres vmbo in Velp heeft gymdocent Jules van Meeteren de motivatiefactoren voor jongeren om te sporten en bewegen uit de literatuur en uit eigen onderzoek op een rij gezet:

Een sportactiviteit:

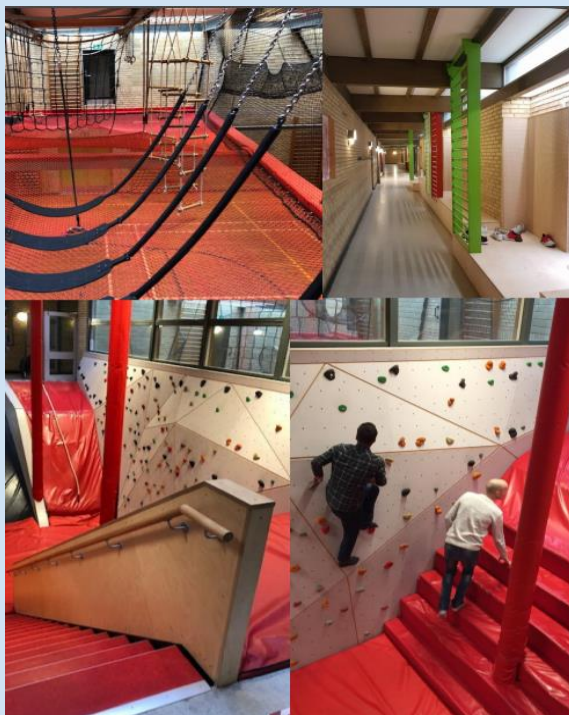
1. is een sociale activiteit: bewegen met vrienden is belangrijk
2. vergroot je zichtbaarheid op social media
3. vindt het liefst buiten plaats
4. sluit aan bij wat ze kunnen
5. geeft een kick
6. bevat een beloningssysteem
7. bevat een spelelement
8. maakt gebruik van digitale technologie

Wat gaan we concreet doen?

Idee	Wie gaan dit doen?
1. Beweegchallenge app Het meest enthousiast en het meest kansrijk specifiek voor jongeren vond men de Beweegchallenge app. Met deze app kunnen de jongeren elkaar sportief uitdagen. De app bevat veel elementen die jongeren aanspreken: spelelement, een beloningssysteem, samen met vrienden, vrijblijvend en laagdrempelig. Hier ligt dus een kans om samen een krachtige, vernieuwende tool te ontwikkelen die inspeelt op de behoefte van jongeren om te sporten wanneer het hun uitkomt en aan de behoefte van aanbieders om hun aanbod flexibel te maken en zo aantrekkelijk te blijven voor jongeren. Partijen die zich al hebben gemeld om hieraan te willen meewerken zijn:	Studio26, TV Beekhuizen Aeres vmbo Gemeente Rheden
2. Flexibel sportaanbod Het idee van een flexibel sportaanbod wordt verder uitgewerkt (zie thema toekomstbestendige sportaanbieders). Dit is een idee dat bij de sessie over toekomstbestendige sportaanbieders op veel bijval kon rekenen. Bij de ontwikkeling van flexibel	Wil Weijers (gemeenteraad /ouder) Ronald ter Hoeven Arnhemse hockeyclub AHC AV Gelre Gemeente Rheden

sportaanbod kan het 'Beweegteam' van het Aeres vmbo college betrokken worden. Dit is een groep jongeren die graag meedenkt. Bij flexibel sportaanbod kun je ook denken aan een omnivereniging, waardoor jongeren met één lidmaatschap verschillende sporten bij diverse verenigingen kunnen doen.	Aeres vmbo The Animals DVOV
3. Meer bewegen op school Meer beweegmomenten in het dagelijks schoolrooster van middelbare scholen	Aeres vmbo Kinderyoga en Mindfulness Dieren Fysiotherapie Busser, Tjoonk, Naaijens

Inspirerend voorbeeld: Een school in Denemarken

In Denemarken is een wet aangenomen die zegt dat dat leerlingen tijdens een schooldag twee keer per dag 30 minuten moeten bewegen (de gymles telt niet mee).

Dit stimuleert scholen om hun gebouw avontuurlijk en spectaculair in te richten. In de gangen hangen klimwanden en in plaats van de trap te nemen kun je ook via een brandweerbuis naar de onderste verdieping.

De docenten dragen ook hun steentje bij. Zij bedenken lessen die worden onderbroken door 'beweegbreaks': beweegopdrachten tijdens een les die het zitgedrag beperken.

Op de Mosedeskole in Greve is goed te zien wat een school kan doen om jongeren actief te maken. Bij de inrichting van de school zijn de leerlingen nadrukkelijk betrokken. Zij hebben samen met het schoolbestuur, de gymdocenten en een architect een plan gemaakt dat tot uitvoering is gebracht.

❖ Vitaal ouder worden (65+)

Rheden en Rozendaal staan in de top 25 van meest vergrijzende gemeenten in Nederland. Een toppositie die het rechtvaardigt, nee misschien wel vereist om deze snel groeiende groep passend sport- en beweegaanbod te bieden. Dat kan bij de

sportvereniging als die zijn aanbod uitbreidt (denk aan Walking Football, Derde helft, Golden Sports, enz) en bij bestaande beweeggroepen zoals Meer Bewegen voor Ouderen (MBVO). Een aangepast aanbod heeft pas zin als mensen wéten dat het er is, daar begint het mee. Belangrijke vraag blijft: hoe vind je de ouderen die je wilt bereiken en hoe stimuleer je ze?

Wat motiveert ouderen om te gaan (en blijven) bewegen)?

1. Mensen willen zich welkom voelen
2. Activiteit moet laagdrempelig zijn
3. Deskundige, professionele begeleiding
4. Bewegen en sporten in kleine groepen met persoonlijke aandacht
5. Mensen willen zich gehoord en gezien voelen
6. Sociaal contact: plezier door ontmoeting

Bronnen: Ieke Salden, docent Meer Bewegen voor Ouderen en onderzoek van het Sportbedrijf Rheden (2017)

Dit zijn de vijf ideeën in de online verdiepingssessie 25 mei 2020 zijn besproken:

1. Vitaliteitstest afnemen en doelgroepen categoriseren. Doelgroepen in contact brengen met beweeg-, preventie- en zorgaanbod.
2. Programma van therapie naar structureel bewegen opzetten.
3. Ontwikkelen van activiteiten bij verenigingen die zich richten op 'open-club'-gedachte.
4. Senioren sport- en beweegpas.
5. Vitaliteitsprogramma in samenwerking met Rhedense bedrijven.

Open club gedachte

De open club staat, kort maar krachtig geformuleerd, voor de sportvereniging die zich openstelt voor anderen. Deze vereniging gebruikt de kracht van sport om bestaande en potentiële leden langdurig aan zich te binden. Dat kunnen schoolkinderen zijn, maar ook ouders langs de zijkant van het veld, buurtbewoners, senioren, langdurig werklozen of mensen met overgewicht. De open club zet hiervoor niet alleen haar sportaanbod in, maar ook haar accommodatie, haar kader (trainers en begeleiders) en andere vrijwilligers die bij de vereniging betrokken zijn.

Wat gaan we doen?

Idee	Wie gaan dit doen?
1. Overzicht sport- en beweegactiviteiten ouderen Hoe bereiken we de ouderen? En hoe weten zij welke sport- en beweegactiviteiten er voor hen zijn? Over die vraag is door deelnemers lang doorgepraat. Een vitaliteitstest is een optie om mensen bewust te maken van hun gezondheid en de urgentie om te gaan sporten en bewegen aan te wakkeren. De ervaring in Rheden leert echter dat degene die een test laten afnemen vaak al volop deelnemen aan sport en bewegen. In de gesprekken ging daarom de voorkeur uit naar het maken van een overzicht van sport- en beweegaanbod. Bij de uitwerking van dit idee wordt gekeken hoe dit overzicht vorm krijgt. Een voorkeur is uitgesproken voor een boekje dat verspreid wordt onder oudere, zorgverleners en anderen die in contact komen met ouderen, een voorbeeld hiervan is het concept Max Vitaal.	Sportbedrijf
2. Van therapie naar structureel bewegen Een overzicht (zie idee hiervoor) biedt een mooie basis voor zorgprofessionals en beweegcoaches van het sportbedrijf om mensen na een zorgbehandeling door te verwijzen naar passend beweeg- en sportaanbod. Dit maatwerk vraagt individuele begeleiding van de	Fysiotherapie Busser, Tjoonk, Naaijken Phys-Ieke Sportbedrijf Rheden

beweegcoaches van het sportbedrijf. Zij doen dit vanuit hun reguliere functie en gaan de komende jaren deze verbindende rol tussen zorg- en sportaanbieders verder uitbouwen.	
3. Advies en begeleiding voor sportaanbieders Sportaanbieders die hun aanbod willen uitbreiden met passende activiteiten voor ouderen, kunnen voor advies en begeleiding bij het sportbedrijf terecht. Dit was al zo en blijft zo. Passend aanbod kan eenvoudig zijn: een jeu de boulesclub die een klaverjasavond organiseert of een hockeyclub die een jeu-de-boules toernooi organiseert. Er zijn daarnaast diverse landelijke initiatieven die interessant zijn voor sportverenigingen die aanbod voor ouderen willen bieden.	Sportbedrijf Rheden gemeente Rheden
4. Samenwerking beweeggroepen met sportverenigingen Verkennen van de wensen en mogelijkheden van beweeggroepen voor ouderen (o.a. MBVO groepen) om te gaan samenwerken met sportverenigingen. De begeleider profiteert van de aanwas van deelnemers vanuit de club en de vereniging wordt een trefpunt voor activiteiten en ontmoeting.	VV Dieren TV Beekhuizen AHC Velp
5. Ontwikkelen van activiteiten bij verenigingen die zich richten op Open Club gedachte Een open club maakt van haar sportaccommodatie een ontmoetingsplek voor zoveel mogelijk mensen, waar ook ouderen zich welkom voelen. Dat kan door in te spelen op de behoeften die lokaal leven, door vraag- en buurtgericht te werk te gaan. Want juist in deze tijd, waarin mensen graag zelf bepalen welke sport ze beoefenen en op welk moment, is het slim om op die behoeften in te spelen. Dat kan door samen te werken met andere sportaanbieders, zodat het aanbod groter wordt. Maar een open club kan ook samenwerken met partijen uit andere sectoren. In het geval van ouderen kun je denken aan zorginstellingen, ouderen- en welzijnswerk en buurtwerk.	DVOV TV Beekhuizen VV Dieren Beweegclub Vitaal & Actief SC EDS AHC Velp WIK Rheden
6. Vitaliteitsprogramma opzetten in samenwerking met bedrijven In de verdiepingssessie werd dit idee bestempeld als 'lastig realiseerbaar' qua tijd en kosten. Bedrijven moeten hier zelf in willen investeren vanuit oogpunt van gezonde werknemers en duurzame inzetbaarheid. Het idee is toch opgenomen omdat veel partijen hier mee aan de slag willen.	TTV Slagvaardig Studio26 Fysiopraktijk Zorg voor Vitaliteit Fysiotherapie Miriam Donders AV Gelre

Een seniorenpas werd door deelnemers 'niet haalbaar' genoemd en is niet opgenomen in dit akkoord. Voor sportaanbieders brengt dit vaak te weinig geld binnen en het organiseren is lastig als je onzeker bent van het aantal aanmeldingen.

Inspirerend voorbeeld 1: Old stars

Veel ouderen willen wel sporten, maar kunnen niet (meer), bijvoorbeeld omdat er onvoldoende passend aanbod is. Ouderen benaderen sport en bewegen anders en zoeken ook andere

beweegevormen. Daarom introduceerde het Nationaal Ouderenfonds in 2012 walking football in Nederland onder de naam OldStars. Inmiddels is het concept uitgebreid met OldStars walking hockey, OldStars tennis, OldStars walking handbal, OldStars walking korfbal, OldStars walking rugby, OldStars tafeltennis en OldStars walking basketball.

Inspirerend voorbeeld 2: De derde helft

Tijdens De Derde Helft organiseren sportverenigingen in samenwerking met ouderen activiteiten in hun clubhuis, zoals dansavondjes, computerles, yoga, stand up comedy en literatuuravonden. Activiteiten georganiseerd dóór ouderen en de sportverenigingen, vóór ouderen en de sportverenigingen. De Derde Helft wordt ondersteund door het Nationaal Ouderenfonds en is bedoeld om eenzaamheid onder ouderen te verminderen. Mooie bijvangst voor verenigingen ze zo ook kunnen kennismaken met potentiële vrijwilligers.

❖ Het jonge kind in beweging (0-4 jaar)

Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met bewegen. Onderzoek toont aan dat 80 procent van de peuters in de kinderopvang in Nederland te weinig bewegen. Dit heeft een grote negatieve impact op hun vroege ontwikkeling, terwijl deze eerste levensjaren juist zo'n belangrijke basis leggen voor de rest van hun leven. Kinderen ervaren zo van jongs af aan dat bewegen leuk is. En dat werkt door totdat ze volwassen zijn. Het stimuleren van bewegen voor 0-4 jarigen is belangrijk voor:

- het aanleren van persoonlijke, sociale en emotionele vaardigheden;
- de bot- en spierontwikkeling;
- de ontwikkeling van motorische vaardigheden;
- de cognitie: taalontwikkeling, concentratie en zelfregulering;
- de ontwikkeling van de hersenen wat bijdraagt aan creativiteit, het probleemoplossend vermogen en het geheugen;
- de preventie van overgewicht.
- voldoende slaap

Daarnaast is het ook belangrijk om al op jonge leeftijd veel zitten te ontmoedigen. Veel televisie kijken bijvoorbeeld, kan negatieve effecten hebben op het gewicht, de cognitieve ontwikkeling en de psychosociale gezondheid van kinderen (Bron: [Allesoversport](#)).

Over het belang van beweging voor het jonge kind twijfelt niemand. Het is daarom belangrijk dat kinderdagverblijven voldoende aandacht aan bewegen besteden.

Uit verkennend onderzoek naar de actieve gezondheidsbevordering bij kinderopvang, uitgevoerd door Sportbedrijf Rheden, is o.a.

gebleken dat de kinderopvang in de Gemeente Rheden meer aandacht wil besteden aan bewegen. Er is een behoefte om het sport –en beweegaanbod in de kinderopvang te structureren. Dit in combinatie met ouderparticipatie en het vergroten kennis over een gezonde levensstijl van medewerkers en ouders.

Tijdens de sessies van het sport- en beweegakkoord was de kinderopvang niet vertegenwoordigd. Er was een nog inspiratieochtend voor het jonge kind in beweging

gepland waar wel animo voor was vanuit pedagogisch medewerkers, maar deze ging helaas door de coronacrisis helaas niet door. Vanwege het gebrek aan input en draagvlak voor ideeën m.b.t. het jonge kind is, in overleg met twee enthousiaste ambassadeurs voor dit thema, Fransje Huibers en Mariëlle van Verseveld, beide werkzaam bij Stichting Gym en Turnen Arnhem, besloten dit thema voorlopig nog niet uit te werken. De verwachting is dat het komende jaar de verbinding met kinderdagverblijven wel gemaakt kan worden. Als deze basis is gelegd en het netwerk opgebouwd, kijkt de kerngroep opnieuw of en hoe we dit thema vanuit het sport- en beweegakkoord alsnog invulling gegeven kan worden.

Inspirerend voorbeeld 1: Peutergym

Peutergym, waarbij taal aan beweging gekoppeld wordt en beweegplezier voorop staat. Kinderen krijgen leuke beweegactiviteiten aangeboden en leren direct nieuwe woorden. Ouderbetrokkenheid is hier ook een belangrijk onderdeel van, een aantal keer per jaar is er een ouder-kind workshop. Ook wordt er onderzoek

gedaan naar de motorische ontwikkeling van VVE-peuters om beter af te kunnen stemmen op de behoeften van de peuters.

Inspirerend voorbeeld 2: Beweegvloer

Ontroerend. Er komen steeds meer verhalen over de impact van onze beweegvloer voor peuters. Zo zijn er al meerdere buitenlandse kindjes die nog geen Nederlands kunnen spreken maar wel met de hele groep kunnen meedoen op de beweegvloer. Intuïtief begrijpen ze wat ze moeten doen en leren ze van elkaar. Dit is oa al voorgekomen bij onze klanten Prokino, Smallsteps en Humankind. Er was zelfs een meisje wat spontaan Nederlands begon te praten toen ze

onze spellen aan het spelen was! Prachtig om te zien wat voor effect bewegend leren kan hebben. Wil jij op jouw locatie ook deze impact ervaren? Op youtube staat een leuk [filmpje over de beweegvloer](#) Of kijk voor meer informatie op: www.springlab.nl.

Wil jij weten hoeveel de kinderen bij jou op de opvang bewegen, doe dan de beweegtest op www.springlab.nl

4.2 Toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders

Regeren is vooruitzien. Wat zouden sport- en beweegaanbieders nu moeten doen om over tien of twintig jaar nog steeds een mooie plek voor sport en bewegen te zijn? De huidige trends zijn onverbiddelijk. Jongeren laten zich steeds minder binden aan één sport of een - in hun ogen - traditionele sportvereniging. Ook volwassenen sporten steeds vaker waar en wanneer het hen uitkomt en hebben minder tijd voor vrijwilligerswerk. Rheden en Rozendaal vergrijzen sterk en dat betekent dat sportaanbieders zich mogen afvragen of hun sportaanbod voldoende aansluit bij ouderen.

Dit zijn de drie ideeën in de online verdiepingssessie 28 mei 2020 zijn besproken:

1. Samenwerking tussen sportaanbieders:

- Een flexibele manier om mee te sporten bij sportaanbieders waar nu alleen vaste lidmaatschappen zijn.
- Een sport rouleer programma. Uitwisseling voor alle leeftijden en doelgroepen.

2. Het gezondheidsaspect van sporten en bewegen wordt steeds belangrijker en daarmee ook de samenwerking tussen fysiotherapeuten, huisartsen, poh's en sportaanbieders.

3. Accommodaties multifunctioneel maken voor kinderopvang, fysio, sport, lifestyle (open clubs). Dit past in de open-club gedachte en zo bereik je ook niet-sporters.

1. Samenwerking tussen sportaanbieders

Er zijn veel mogelijkheden en creatieve manieren om als vereniging in te spelen op de ontwikkelingen. Belangrijk is dat een vereniging in de eigen nabije omgeving kijkt welke mogelijkheden voor de hand liggen. Daarvoor moet je wel een open blik en open mind hebben en niet puur vanuit je eigen sport of een specifieke doelgroep denken. Belangrijk is te beginnen en niet alles van te voren dicht te timmeren. Het credo is: Heb je wat aan elkaar, ga het doen! Dit moet wel de visie en ambitie zijn van een club. Als je een club bent van 1200 voetballers en dat alleen goed wilt doen is dat ook een keuze.

Twee vormen van vernieuwing en samenwerking zijn vaak genoemd en verder besproken: meer flexibele lidmaatschappen en een sport rouleer programma. Deze ideeën sluiten ook aan bij de wensen van jongeren in Rheden en Rozendaal: ook zij willen meer vrijblijvend verschillende sporten kunnen doen wanneer het hen uitkomt met hun eigen vrienden.

Flexibele lidmaatschappen

Voorbeelden van flexibele lidmaatschappen die er al zijn in Rheden:

- Strippenkaart voor de ouderen doelgroep. Dynamic tennis gaat bijvoorbeeld ook op strippenkaart, het vrij zwemmen bij de Cirkel en het sporten in Dieren bij de voetbalvereniging in Dieren.
- Zomerlidmaatschap bij Tennisvereniging Beekhuizen. Zo kun jij vrijblijvend een aantal weken kennismaken met tennis.
- Sport- en Healthclub De Cirkel heeft ook kortlopende lidmaatschappen om wanneer andere sporten zomerstop hebben deze sporters tijdelijk een ander sportaanbod aan te bieden.

Sport rouleer programma

Het rouleren is goed vorm te geven met een aantal sportaanbieders samen. Zo zou je in de winterstop van het voetbalseizoen met een judovereniging acht weken judo kunnen aanbieden. Wellicht kun je in de zomerstop basketbal geven op het dorpsplein drie tegen drie of kun je carpet curling doen in de winter met senioren. Kijk goed wat er is in de gemeente en kijk wat je samen lokaal kunt toevoegen, is het advies van een van de deelnemers. Dan ontdek je vanzelf dat er flexibele vormen zijn om te sporten en te bewegen: alleen trainen en geen wedstrijden, een strippenkaart, een maandtarief, etc.

Inspirerend voorbeeld 1: Sportclub Ellecom De Steeg

Roel Roelfzema van Sportclub Ellecom De Steeg : “Er was een groep ouders die een uur lang keek bij de training. Vanuit die groep kwam de vraag: Kunnen wij ook niet iets doen dat uur? We zijn toen met een bootcamptrainer gaan praten. Als club hebben wij de ouders benaderd en ook anderen in het dorp om mee te doen. Het geld van de trainingen (abonnement en strippenkaart) ging naar deze trainer en als het goed zou lopen zou de vereniging een deel van de opbrengst kunnen krijgen of iets anders. De samenwerking verloopt heel goed, de groep is meer dan verdriedubbeld en voegt echt iets toe aan de club. Het is voor leuk en goed voor de club en voor de trainer! Zijn kunde, onze achterban en onze accommodatie zijn de sleutels tot succes.”

2. Samenwerking fysiotherapeuten, huisartsen, poh's en sportaanbieders

Hier gaat het om doorverwijzing vanuit gezondheidszorg naar passend sportaanbod. Een voorbeeld hierbij is de Beweegkuur in Velp, Dieren en Rheden waarbij mensen met diabetes type 2 onder professionele begeleiding een gezonde leefstijl aanleren waar bewegen een

belangrijk onderdeel van uitmaakt. Na afloop van dit programma is aansluiting bij regulier sport- en beweegaanbod van belang. Daarvoor is het belangrijk dat het sport- en beweegaanbod goed in kaart is gebracht. De beweegcoaches vanuit het sportbedrijf kunnen een verbindende rol vervullen.

3. Accommodaties functioneel maken voor kinderopvang fysio, sport, lifestyle. Dat past in de open club-gedachte en zo bereik je ook niet-sporters.

Pas je accommodatie ook aan op meer mogelijkheden. Dat hoeft niet altijd ingrijpend te zijn, menen de deelnemers aan de verdiepingssessie. Je hoeft geen tennisbanen te bouwen als je een voetbal club bent maar een jeu de boules baan in combinatie met klaverjassen is helemaal niet gek. Dit soort ideeën zijn ook ter sprake gekomen bij het thema Vitaal ouder worden en past binnen de open-club gedachte (zie pagina 17 en 18). Wat blijft is de worsteling met vraagstukken als: wanneer vraag je geld voor het gebruik door een andere partij en wanneer niet. Wanneer is multifunctioneel gebruik interessant als pr voor de vereniging, hoe doe je het met trainers, etc.

Inspirerend voorbeeld 2: Sport Buitenschoolse Opvang

Het belang van bewegen en een gezonde leefstijl is niet meer weg te denken. Zo heeft Kindercentra Puck en Co in samenwerking met onder ander beweegaanbieders in Velp (TV

Beekhuizen), Rheden (Sport en Healthclub de Cirkel) en in Dieren (VV Dieren) de Sport Buitenschoolse Opvang (sport BSO) opgezet. Kinderen maken zo kennis met verschillende sport- en beweegvormen.

Voor de sportaanbieder een mogelijkheid om de accommodatie op een andere manier in te zetten op momenten dat de eigen sporters minder gebruik van de accommodatie maken.

Wat gaan we concreet doen

Idee	Wie gaan dit doen?
1. Flexibele sportaanbod Sportverenigingen en andere sportaanbieders die daar behoefte aan hebben ondersteunen bij ontwikkeling van flexibele lidmaatschappen. Op verzoek kan het jongeren 'beweegteam' van het Aeres college meedenken. Bij de uitwerking kan ook gedacht worden aan samenwerking met Incluzio (voorheen Radar) en stichting STOER met haar vrijwillige ouderenadviseurs.	TV Beekhuizen AHC Velp AV Gelre Gemeente Rheden Wil Weijers (gemeenteraad /ouder) Studio 26 Fysiotherapie Ter Horst Ronald ter Hoeven
2. Gezamenlijke app Flexibel sporten en bewegen bevorderen door een gezamenlijke een app te ontwikkelen waar sportaanbieders kunnen aangeven wanneer ze een baan of veld beschikbaar hebben voor niet-leden en waar sporters zich ook kunt aanmelden voor een losse training. Betaling ook via de app. Je blijft dan weg van ingewikkelde lidmaatschappen en betaalt gewoon per keer. Idee is om klein te beginnen met een paar sporten en dan verder uitbouwen.	TV Beekhuizen Sportbedrijf Rheden
3. Sport rouleer programma Inventariseren wie welke sportaanbieders in de gemeente willen meedenken en meewerken aan een sport rouleer programma. In ieder geval willen WIK, SC EDS en TV Beekhuizen meedenken met het vervolg.	Sport en Healthclub de Cirkel TV Beekhuizen WIK SC EDS SC Rheden PFC Rheden
4. Samenwerking tussen fysio, huisartsen, poh's, sportbedrijf Hier gaat het om doorverwijzing vanuit gezondheidszorg naar passend sportaanbod. Daarvoor is het belangrijk dat het sport- en beweegaanbod goed in kaart is gebracht. De beweegcoaches vanuit het sportbedrijf kunnen een verbindende rol vervullen.	Oefentherapie Cesar Rheden Fysiotherapie Miriam Donders Sios '61 Fysiotherapie Busser, Tjoonk, Naaijken Manueel therapie Ruud Wils AV Gelre TV Beekhuizen TTV Slagvaardig
5. Overzicht sport- en beweegactiviteiten Een overzicht gaat gemaakt worden, de vraag is nog even in welke vorm. De gemeenten en het sportbedrijf zijn bezig het Sjors Sportief platform (voor jeugd) geschikt te maken voor andere doelgroepen. Ook werkt de gemeente aan een sociale kaart waarin aanbod in beeld gebracht wordt. Door deelnemers aan dit akkoord werd - vooral voor ouderen - een fysiek boekje genoemd. In de uitwerking van dit idee wordt gekeken welke vorm het beste past bij verschillende doelgroepen.	Sportbedrijf Rheden gemeente Rheden gemeente Rozendaal

6. Multifunctioneel maken accommodaties Inventariseren welke sportaanbieders voordelen zien in het multifunctioneel maken van hun accommodatie en daarna een vervolgplan maken, bijvoorbeeld een inspiratieavond in aanwezigheid van een aantal deskundigen die kunnen helpen bij het maken van een plan. Sportaanbieders praktisch begeleiden bij ontwikkeling en uitvoering van een plan om de accommodatie multifunctioneel te maken.	Fysiopraktijk Zorg voor Vitaliteit DVOV MEE Gelderse Poort AV Gelre Arnhemse Hockeyclub AHC VV Dieren Beweeclub Vitaal en Actief SC EDS Sportbedrijf Rheden
7. Voldoende kwalitatieve verenigingen voor alle inwoners met een beperking	Uniek Sporten MEE Gelderse Poort

5. Teamwork: Het akkoord als startschot van een nieuwe beweging

Levend akkoord

Dit akkoord bevat ideeën die de eerste stappen zijn naar meer sport- en beweegplezier voor inwoners in Rheden. Het kan zijn dat bepaalde ideeën uit dit akkoord om welke reden dan ook niet van de grond komen of dat er over enige tijd nieuwe initiatieven zich aandienen die ondersteuning verdienen. Dit akkoord is een leidraad voor de kerngroep, maar ook een levend document om te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Sluit je aan bij het Sport- en Beweegakkoord

Met de ondertekening van het Sport- en Beweegakkoord is de eerste stap gezet om de ambities waar te maken. Een organisatie die heeft getekend, werkt mee aan het realiseren van de ideeën. Ieder doet waar dit past, naar eigen kunnen. Samen zetten we de schouders er onder! Organisaties die niet betrokken waren in het proces en alsnog willen aansluiten, zijn op ieder moment van harte welkom. Meld je bij Sportbedrijf Rheden, Ruud van Dijk: r.vandijk@rheden.nl

Kerngroep

De kerngroep is eigenaar van en verantwoordelijk voor de uitvoering van het Sport- en Beweegakkoord. De kerngroep helpt en adviseert de initiatiefnemers en (nog te vormen) werkgroepen waar nodig bij uitvoering van plannen en het vinden van co-financiering of subsidie. De kerngroep toetst de plannen uit het akkoord en verdeelt de beschikbare middelen.

Ambassadeurs

In de kerngroep zitten deskundige enthousiaste en vrijwillige ambassadeurs, mensen met expertise op het thema en een breed netwerk dat zij graag inzetten om verbindingen te maken. De ambassadeurs worden ondersteund door professionals vanuit het sportbedrijf, de beleidsadviseurs sport van beide gemeenten en de Adviseur Lokale Sport (vanuit NOC*NSF).

KERNGROEP		
Ambassadeurs		
Naam	Rol in kerngroep	Organisatie
Petra Schipper	Voorzitter Kerngroep	PFC Rheden
Jules van Meeteren	Ambassadeur 12-18 jaar	Aeres VMBO college, Velp
Gertjan Breure	Ambassadeur 12-18 jaar	Aeres VMBO college, Velp
Sandra de Jonge	Ambassadeur Vitaal ouder worden	Lifestyle coach, Rozendaal
Laska Mosterman	Ambassadeur Toekomstbestendige Sport- en beweegaanbieders	Sport- en Healthclub de Cirkel, Rheden
Roel Roelfzema	Ambassadeur Toekomstbestendige Sport- en beweegaanbieders	Sportclub Ellecom De Steeg 2.0: een open club op een vitaal sportpark
Marielle van Verseveld	Ambassadeur 0-4 jaar	Stichting Gym- en turnen Arnhem
Fransje Huibers	Ambassadeur 0-4 jaar	Stichting Gym- en turnen Arnhem
Overige kerngroepleden		
Ruud van Dijk	Sportbedrijf Rheden	
Rick Verdouw	Sportbedrijf Rheden	
Koen Vosmeijer	Beleidsadviseur Sport & Bewegen, gemeente Rheden	
Mieke Jansma	Beleidsadviseur Sociaal Domein, gemeente Rozendaal (agendalid)	
Roel van der Weide	Adviseur Lokale Sport (NOC*NSF)	

Mochten bepaalde ideeën niet (kunnen) worden uitgevoerd dan bepaalt de kerngroep welke initiatieven (alsnog) een financiële bijdrage krijgen. Eind 2020 kijkt de kerngroep op welke ambities extra impulsen wenselijk zijn en zorgt voor een gedragen plan voor de besteding van de middelen in 2021.

Volgende stap

De kerngroep bekijkt welke ideeën direct kunnen worden uitgevoerd en welke ideeën uitwerking nodig hebben. Voor die ideeën worden een of meer creatieve uitwerksessies georganiseerd om net even met een creatieve bril en een innovatieve blik te zoeken naar andere oplossingen en nieuwe mogelijkheden, waardoor je wellicht tot andere aanpakken en samenwerkingen komt.

Idee-eigenaren of initiatiefnemers kunnen uiteraard nog meer mensen en partijen betrekken bij hun plan. Vaak is dit ook nodig omdat niet altijd de voor uitvoering essentiële partijen betrokken waren in dit proces. Er is dus nog ruimte om met elkaar werkgroepen te vormen. Het initiatief ligt daarvoor bij de idee-eigenaren (mensen die met naam/organisatie bij het idee staan genoemd). In het najaar van 2020 krijgen deelnemers bericht van de kerngroep over de vervolgstappen en de deadline voor het aanleveren van een concreet uitvoeringsplan met begroting.

De kerngroep toetst de ingediende plannen aan een aantal (nog te bepalen) criteria en wijst de financiële middelen toe. Bedoeling is om met de beperkte beschikbare middelen zo veel mogelijk mensen in beweging te brengen en te houden.

De kerngroep stelt een formulier voor het indienen van plannen beschikbaar en communiceert aan alle deelnemers en via de media over de eerste vervolgstappen voor mensen en organisaties die ideeën willen gaan uitvoeren.

Rol van de gemeenten en Sportbedrijf Rheden

Wellicht ten overvloede, maar toch goed om te melden dat dit Sport- en beweegakkoord van de ondertekenaars in Rheden en Rozendaal is (inclusief alle kernen). De gemeenten zijn als ondertekenaars twee van de partijen die wil bijdragen aan het succes en waardevolle initiatieven van partijen stimuleert en ondersteunt.

Het sportbedrijf vervult een belangrijke verbindende en ondersteunende rol bij de uitvoering van dit akkoord. Het sportbedrijf heeft het overzicht van het sport- en beweegaanbod, weet welke vragen en behoeften er leven bij sportaanbieders, heeft kennis, stimuleert bewegen en sport bij verschillende doelgroepen en beheert een groot aantal sportaccommodaties.

Rol van jongeren

Het Aeres vmbo college heeft een 'Beweegteam' van jongeren die inzetbaar zijn voor verschillende doeleinden:

- Sportaanbieders die willen nadenken over vernieuwing van hun aanbod voor jongeren of een flexibeler sportaanbod kunnen het beweegteam uitnodigen mee te denken;

- Mensen die aan de slag gaan met de uitwerking van een idee uit dit akkoord kunnen eveneens het Beweegteam inschakelen voor advies, hulp of meedenk kracht;
- Het beweegteam zal participeren in alle ideeën die voor 12-18 jarigen uit dit akkoord worden opgepakt.

Het Beweegteam is bereikbaar via de ambassadeurs Jules van Meeteren:

j.van.meeteren@aeres.nl en Gert Jan Breure: g.breure@aeres.nl

6. Financiën

De beschikbare middelen vanuit het ministerie van VWS zijn een impuls om initiatieven op gang te brengen die meer inwoners aan het sporten en bewegen brengen en een impuls zijn voor structurele en constructieve samenwerking tussen partijen. Het bedrag is een mooie start om een aantal ideeën mogelijk te maken. Waar nodig en mogelijk is het verstandig te zoeken naar co-financiering. Dit kan ook verlopen via bestaande budgetten van betrokken organisaties.

Beschikbaar budget voor uitvoering

2020	2021	2022
€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000

Extra ondersteuning voor sport- en beweegaanbieders

Impuls voor sportaanbieders voor specifieke ondersteuning in de vorm van ondersteuning, deskundigheidsbevordering, workshops, begeleiding en scholing. Dit betreft ondersteuning, ook wel services genoemd, door de lokale adviseur sport of andere professionals verbonden aan NOC*NSF.

Uitvoeringsbudget

Een deel van het budget zal gebruikt worden voor communicatie- en netwerkactiviteiten. De kerngroep maakt hiervoor een begroting. Voor de besteding van de middelen in 2021 doet de kerngroep een voorstel in het najaar van 2020.

Criteria voor financiering

Bij het verdelen van het budget hanteert de kerngroep een aantal criteria. De basis is dat een idee een eigenaar moet hebben. Zonder mensen die een idee of initiatief willen uitvoeren, gebeurt er niets.

De kerngroep hanteert bij besluitvorming een aantal criteria. Niet altijd zal het volledige bedrag voor een idee kunnen worden gefinancierd vanuit dit akkoord. Gekeken wordt ook naar mogelijkheden voor andere (co)financiering. Het budget is niet bedoeld voor het financieren van structurele kosten.

Aanvullende financiering

De middelen uit het Sport- en Beweegakkoord zijn een stimuleringsbudget. Niet alle ideeën kunnen waarschijnlijk uit dit budget gefinancierd worden. Er zijn diverse manieren om andere of aanvullende financiering te vinden. Een aantal mogelijkheden:

1. Landelijk: BOSA, subsidie voor stimulering bouw- en onderhoud van sportaccommodaties (extra aandacht voor duurzaamheid)
2. Rheden en Rozendaal hebben een Gelrepas. Inwoners met een lager inkomen kunnen met deze pas (een deel van) hun contributie vergoed krijgen of kortingen krijgen op activiteiten.?
3. Ik buurt mee: Dit zijn vouchers die in Rheden Als organisatie dien je de inwoner voor jouw idee warm te laten lopen en daarmee zijn haar check voor jouw idee in te laten zetten. Zie ook: ikbuurtmee.nl
4. Subsidieregelingen van de Provincie Gelderland vanuit het programma Gelderland Sport!
5. Subsidies van ZonMW voor onder meer zorginnovatie.
6. Duurzaamheidslening van de gemeente Rheden (lening tegen een laag rentetarief voor duurzame maatregelen).

Voor verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven is de website kenniscentrumsportenbewegen.nl/producten/sportsubsidie-database interessant om te checken of er voor een plan subsidie mogelijk is. Op deze zoekmachine vind je alle provinciale, nationale en internationale regelingen die te maken hebben met sport, bewegen en gezondheid.

Cofinanciering van partners en inzet in natura

Iedereen kan bijdragen aan het waarmaken van de gezamenlijke ambities, in de vorm van tijd, energie, faciliteiten, deskundigheid, advies, materialen of financiële middelen. Waar het om gaat is dat iedereen bijdraagt naar vermogen, en dat we met elkaar de schouders eronder zetten en meer mensen in de gemeenten Rheden en Rozendaal, de kans geven om met sport en bewegen plezier te beleven en een gezondere en actievere leefstijl te ervaren.

7. Supporters van het eerste uur

De namen onder dit akkoord zijn de eerste stap om de beloftes waar te maken, je bent een actieve supporter. Daarmee zeg je actief en naar vermogen bij te dragen aan het verwezenlijken van de plannen. De één doet dat met de uitvoering van een activiteit, de ander door mee te denken in het proces. Alle bijdragen, groot en klein in de vorm van persoonlijke inzet, beschikbaar stellen van faciliteiten, advies, materialen en middelen is welkom. En laten we vooral bij alles voorop stellen: hoe maken we het samen mogelijk? Creatief denken vanuit kansen en mogelijkheden en samenwerken met (nieuwe!) partners is misschien wel de belangrijkste sleutel voor succes.

Om de ideeën waar te maken is blijvende samenwerking cruciaal. We zoeken de dwarsverbanden waar dit logisch nuttig is, de ene keer tussen sportaanbieders onderling en de andere keer met partijen in zorg, welzijn of onderwijs.

Het Sport- en Beweegakkoord van Rheden en Rozendaal is eind juni 2020 ondertekend door:

Organisatie	Vertegenwoordiger	Functie

Enthousiast geworden en ook aansluiten?

Dat kan. Nieuwe partijen en organisaties zijn altijd welkom. U kunt aanhaken door het leveren van een concrete bijdrage, in welke vorm dan ook. Interesse? Neem dan contact op met Sportbedrijf Rheden, Ruud van Dijk: r.vandijk@rheden.nl

Bijlagen

De kerngroep stelt zich voor!

Petra Schipper (voorzitter)

(Werkzaam bij de Gelderse Sport Federatie, kaderlid bij zwem- en polovereniging PFC Rheden)

Mijn werkzame leven heeft zich altijd afgespeeld in de sport. Daarnaast ben ik al ruim 40 jaar lid van de lokale zwemvereniging, loop ik hard en maak ik graag kilometers op de racefiets.

Bewegen heeft mij rust gebracht tijdens hectische periodes in mijn leven en geleerd dat je altijd meer kunt dan je denkt. Ik geloof heilig in de kracht van bewegen, voor iedereen, in alle omstandigheden. In de afgelopen periode ben ik in twee Gelderse gemeenten verantwoordelijk geweest voor het proces om te komen tot een lokaal sportakkoord. Heel bijzonder dat ik nu als betrokken inwoner (geboren en getogen Velpse) mag meewerken aan de uitrol van dit akkoord. Ik kijk ernaar uit!

Sandra de Jonge, ambassadeur Vitaal ouder worden (Leefstijlcoach Veluwezoom in Rozendaal en projectmedewerker Atletiekunie)

Vitaal ouder worden, wie wil dit nu niet? Voldoende bewegen en een gezond voedingspatroon dragen bij aan vitaliteit. Door wekelijks te bewegen voel ik me zelf ook fit en vitaal. Graag wil ik anderen ook enthousiasmeren en stimuleren om in beweging

te komen en te blijven. Het Nationaal Sportakkoord is er om sport nog leuker en toegankelijker te maken voor iedereen!

Laska Mosterman, ambassadeur Toekomstbestendige sportaanbieders (Sport- en Healthclub de Cirkel in Rheden)

Bewegen moet, bewegen doet je goed. Een slogan waar ik me al jaren hard voor maak. Door samenwerkingen met scholen, kinderopvang, vereniging en het bedrijfsleven probeer ik jong en oud aan het bewegen te krijgen op weg naar een gezonde leefstijl.

Gezamenlijk kunnen we een beweegaanbod creëren die zorgt dat elke persoon op zijn of haar niveau kan bewegen. Een gezonde maatschappij willen we toch allemaal.

Roel Roelfzema, ambassadeur Toekomstbestendige sportaanbieders (voetballer en bestuurslid bij SC EDS 2.0: een open club op een vitaal sportpark in Ellecom/De Steeg)

Sporten en bewegen zijn de zuurstof van de samenleving. Ik geloof echt dat sport de wereld beter maakt en wil graag dat iedereen die wil sporten en bewegen dat dicht bij zijn of haar huis kan doen. Ik geloof ook in samen. Alleen ga je harder maar samen kom je

verder. Daarom bouwen we bij SC EDS aan een open club op een vitaal sportpark met iedereen die mee wil doen.

Jules van Meeteren, ambassadeur Aantrekkelijk sportaanbod voor jongeren 12-18 jaar (gymdocent Aeres college, Velp)

Als gymdocent van het Aeres VMBO zie ik hoe moeilijk het voor onze leerlingen is om voldoende te blijven bewegen. Als school grijpen wij onze kans door extra beweegmomenten te organiseren in de

pauze en door beweging op ons schoolplein te stimuleren. Plezier is daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Plezier is voor onze leerlingen een belangrijk motief om ook in de toekomst te

blijven bewegen. We werken graag samen met de omgeving van onze school, zodat onze leerlingen ook buiten schooltijd met plezier blijven bewegen.

Gert Jan Breure, ambassadeur Aantrekkelijk sportaanbod voor jongeren 12-18 jaar
(gymdocent Aeres college, Velp)

Als sportdocent op het mooie Aeres VMBO ben ik er dagelijks getuige van dat er bij de jeugd een grote drang is naar beweging. Toch lukt het deze doelgroep vaak niet in beweging te komen. Op school zijn we al met een team fanatieke collega's met dit gegeven aan de gang gegaan en zien we mooie resultaten. Door deel te nemen aan deze kerngroep hoop ik er samen met gemeenten en sportaanbieders nog effectiever deze jongeren te kunnen bedienen. Er zijn veel geweldige innovaties en trends omtrent beweging en sport die aansluiten bij deze doelgroep. We gaan op zoek naar manieren om zoveel mogelijk jeugd plezier te laten ervaren met bewegen!

Fransje Huibers en Marielle van Verseveld,
ambassadeurs Het jonge kind 0-4 jaar (Stichting Gym & Turnen Arnhem en Velp)

Waarom wij het beweegaanbod voor het jonge kind in Rheden willen stimuleren? Iedereen verdient de mogelijkheid om anderen te ontmoeten, plezier te beleven en in beweging te zijn.

We willen kinderen daarom al op jonge leeftijd laten ontdekken op welke verschillende manieren je kan bewegen en ze vooral laten ervaren hoe leuk bewegen is, zodat ze van jongs af aan actief en gezond kunnen deelnemen aan de samenleving! Het is een eer om mogelijkheden hiervoor te creëren.

Koen Vosmeijer (beleidsmedewerker Sport en bewegen, gemeente Rheden)

Sport en bewegen = gezondheid, plezier en vrienden voor het leven.

Als gemeente zetten we ons in om zoveel mogelijk mensen te laten genieten van sport en bewegen. Vorig jaar hebben we een nieuwe nota Sport en bewegen vastgesteld, met daarin belangrijke ontwikkelingen en ambities voor de toekomst. Het Sportakkoord is een mooie kans om aan een aantal thema's extra aandacht te geven, én deze te vertalen naar concrete, gezamenlijke acties. Daarom doen we mee met het Sport- en beweegakkoord Rheden-Rozendaal!

Ruud van Dijk (Sportbedrijf Rheden)

Al van jongs af aan had ik wat met sport en bewegen. Hoe gaaf dat ik er mijn beroep van heb kunnen maken. Wat ik in mijn huidige functie bemerk is dat we wel weten dat bewegen belangrijk is, maar we moeite hebben om in beweging te komen en te blijven. Ik help anderen graag, enthousiasmeer en stimuleer waar ik kan en waar het nodig is.

Rick Verdouw (Sportbedrijf Rheden)

Een leven lang sport en bewegen voor iedereen! Dat is wat ik wil bereiken. Van jong tot oud jezelf blijven uitdagen en nieuwe sporten ontdekken hoe mooi is dat? Het Sportakkoord Rheden-Rozendaal is een mooie kans om onze inwoners in beweging te krijgen!

Roel van der Weide (Adviseur Lokale Sport, NOC*NSF)

We winnen veel met sport, zo luidt het adagium van NOC*NSF. Dat zie ik goed terugkomen in dit lokale sport- en beweegakkoord van Rheden en Rozendaal.

In mijn rol als Adviseur Lokale Sport vertegenwoordig ik de stem van de sportaanbieders in beide gemeenten. Ik heb goed contact met Sportbedrijf Rheden om de behoefte en wensen van sportaanbieders te verkrijgen en deze te koppelen aan het lokale akkoord.

Mieke Jansma (Beleidsmedewerker Sociaal domein gemeente Rozendaal)

Sport en bewegen: allebei goed!
In Rheden en Rozendaal.

